

بسم الله الرحمن الرحيم
صلى الله عليك يا ولي العصر

قرآن و مهدویت

علی اکبر تلافی

aliakbartalafi@yahoo.com

قرآن کتابی است که همه ی قوانین و قواعد مربوط به زندگی دنیا و آخرت در آن آمده است و هر کس به میزان علم خود و تمسک به عترت : می تواند از این دریای هدایت و معرفت بهره ببرد. یکی از آموزه های بسیار مهمی که در این کتاب آسمانی آمده است اعتقاد و پیروی از اهل البیت و حضرت مهدی 7 به عنوان آخرین سلسله آنها است.

ما برای ارائه این آموزه مهم از قرآن کریم می توانیم روشهایی گونه گون را به کار بندیم که این نوشتار به معرفی آن روشها می پردازد.

۱- استفاده از آیاتی که بطور عموم از اهل البیت : سخن می گوید مانند :

- «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» (فاتحه / ۶)

- ما را به راه راست هدایت فرما

حضرت سجاد 7 فرمود: نَحْنُ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ (معانی الاخبار، ص ۳۵)

حضرت سجاد 7 فرمود: ما همان صراط مستقیم هستیم.

- إِذْمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا (احزاب / ۳۳)

- جز این نیست که خداوند می خواهد هرگونه پلیدی را از شما اهل البیت : بزداید و شما را پاک و پاکیزه گرداند.

امام رضا 7 در گفتگویی با مامون در وصف عترت چنین فرمود: ایشان همان کسانی که خداوند در قرآن این گونه وصفشان فرموده است: إِذْمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا: «همانا خداوند می خواهد از شما اهل البیت پلیدی را ببرد و شما را پاک کند- احزاب/ ۳۳»، و اینان همان کسانی که پیامبر در باره ایشان فرموده: «من دو چیز گرانبها و نفیس را در میان شما باقی می گذارم: کتاب خدا، و عترتم؛ یعنی اهل بیت، که آن دو تا در کنار حوض بر من وارد نشوند هرگز از يك دیگر جدا نخواهند شد، بنگرید

پس از من چگونه رفتاری با آن دو خواهید داشت؟! ای مردم به ایشان چیزی نیاموزید زیرا از شما عالمتر و داناترند». (تحف العقول / ترجمه جعفری، ص: ۴۰۱)

- أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ (نساء / ۵۹)

- خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیای امر خود را [نیز] اطاعت کنید.

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنِي عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ (توبه / ۳۶)

در حقیقت، شماره ماه‌ها نزد خدا، از روزی که آسمانها و زمین را آفریده، در کتاب [علم] خدا، دوازده ماه است؛ از این [دوازده ماه]، چهار ماه، [ماه] حرام است. این است آیین استوار

غیبت طوسی: جابر جعفری گفت از حضرت باقر علیه السلام تفسیر آیه إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ را پرسیدم. امام علیه السلام آهی سرد کشید فرمود: جابر اما سال جد بزرگوارم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم است، ماهها که دوازده ماه است امیر المؤمنین و یکایک از امامان تا منتهی بمن می‌شود و بعد از من پسر جعفر و پسرش موسی و پسرش علی و پسرش محمد و پسرش علی و منتهی به پسرش حسن و از او به پسرش محمد هادی و مهدی دوازده امام و حجت خدا بر خلق و امین وحی و علم خدایند چهار ماه حرام که دین پایدارند آن چهار نفری هستند که دارای یک نام میباشند علی امیر المؤمنین و پدرم علی بن الحسین و علی بن موسی و علی بن محمد اقرار باینها دین پایدار است. (بحار الأنوار، ج ۲۴، ص: ۲۴۰)

۲- مراجعه به آیاتی که دلالت بر اطاعت و پذیرش از پیامبر اسلام ۹ دارد:

- مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا (حشر / ۷)

- و آنچه را فرستاده [او] به شما داد، آن را بگیرید و از آنچه شما را باز داشت، بازایستید.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ (نساء / ۸۰)

- هر کس از پیامبر فرمان برد، در حقیقت، خدا را فرمان برده.

براساس این دسته از آیات صدها حدیث معتبری که از وجود نفیس حضرت رسول ۹ درباره امام مهدی ۷ صادر شده است قابل پذیرش و استناد خواهد بود.

برای آگاهی از آن احادیث مراجعه کنید به: شیخ صدوق. کمال الدین. صص ۲۵۶ - ۲۸۸

شیخ ابوطالب تجلیل تبریزی. من هو المهدی ۷. صص ۲۳۲-۲۹۹

۳- بهره مندی از آیاتی که تاویل آنها به طور مستقل درباره امام زمان 7 می باشد :

سیدهاشم بحرانی در کتاب المحجة فیما نزل فی القائم الحجة 7 به معرفی بیش از صد و سی آیه از آیات مرتبط با آن حضرت پرداخته است. این کتاب به نام سیمای مهدی 7 در قرآن توسط سید مهدی حائری قزوینی به فارسی ترجمه شده است و آقای دکتر محمد دولتی نیز گزیده ای از همین ترجمه را تهیه و منتشر کرده است.

نمونه ای از آن آیات چنین است:

أَفَعَيِّرَ بَيْنَ اللَّهِ يَبْعُونَ وَلَهُ سَلَامٌ مِّنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ (آل عمران / ۸۳)

- آیا جز دین خدا را می جویند؟ با آنکه هر که در آسمانها و زمین است خواه و ناخواه سر به فرمان او نهاده است، و به سوی او بازگردانیده می شوید.

در حدیثی که از امام کاظم و باقر 7 ذیل این آیه آمده، چنین روایت شده که ایشان فرموده اند: این آیه در رابطه با قائم ع 7 نازل شده است؛ وی چون به پا خیزد، اسلام را بر عالمیان عرضه خواهد کرد؛ هرکس از روی فرمانبری مسلمان شد، او را به فرایض اسلام امر خواهد فرمود و هرکس اسلام را نپذیرد، عذر او پذیرفته نخواهد شد؛ به گونه ای که در خاور و باختر کسی باقی نخواهد ماند مگر اینکه یکتایی خدا را بپذیرد.

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (آل عمران / ۲۰۰)

- ای کسانی که ایمان آورده اید، صبر کنید و ایستادگی ورزید و مرزها را نگهبانی کنید و از خدا پروا نمایید، امید است که رستگار شوید.

امام باقر 7 فرموده اند: بر ادای فرایض صبر کنید و با دشمنان پایداری کنید و با امامتان (که انتظارش دارید) بپیوندید. (محمد دولتی . گزیده ای از کتاب سیمای حضرت مهدی 7 در قرآن . ص ۴۵)

۴- طرح آیاتی که بیانگر ویژگیهای قرآن کریم است و آن ویژگیها براساس بیان روایات با امام عصر 7 تطبیق دارد :

آیت الله شیخ رضا توحیدی از شاگردان آیت العظمی سید ابوالقاسم خوئی در کتاب قرآن و آخرین حجت این ویژگیهای مشترک را به تفصیل بیان کرده است.

برای نمونه آیه: وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا (آل عمران/ ۱۰۳)

- و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید، و پراکنده نشوید.

که امام سجاد 7 فرمود: وَ حَبْلُ اللَّهِ هُوَ الْقُرْآنُ (معانی الاخبار، ص ۱۳۲)

و حضرت باقر 7 فرمود: آلُ مُحَمَّدٍ هُمْ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ الَّذِي أُمِرَ بِالْاِعْتِصَامِ بِهِ فَقَالَ وَ اِعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً وَ لَا تَفَرَّقُوا (بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۲۳۳)

آل محمد همانان ریسمان استوار الهی باشند که چنگ زدن به آنرا فرمان داده است و فرمود: همگی به ریسمان خدا چنگ زنید، و پراکنده نشوید.

۵- بررسی آیاتی که از صفات پسندیده و کردار نیک یاد می کند و امام عصر 7 بعنوان کسی که بطور کامل آن آیات را بکار می بندد و در اعمال و رفتارش جلوه گر است . چنانکه در آیات زیر می توانیم ارتباط قرآن با آن حضرت را بیابیم:

فَاتَّكِرُونِي أَتَّكِرْكُمْ وَ أَشْكُرُوا إِلَيَّ وَ لَا تَكْفُرُونِ (بقره/۱۵۲)

- پس مرا یاد کنید، [تا] شما را یاد کنم؛ و شکرانه ام را به جای آرید؛ و با من ناسپاسی نکنید.

حضرت رسول 9 می فرماید: مَنْ تَكْرَنِي بِخَيْرٍ تَكْرَهُهُ اللَّهُ بِخَيْرٍ (الاختصاص، ص ۱۶۰)

هر که مرا به نیکی یاد کند ، خدای او را به نیکی یاد کند.

و کلینی به سند معتبر از امام جعفر صادق 7 روایت کرده است که رسول خدا 9 فرمود: هر که بر من صلوات فرستد ، حق سبحانه و تعالی و ملائکه بر او صلوات می فرستند ، پس هر که خواهد که خدا و ملائکه بر او صلوات فرستند ، بر من بسیار صلوات فرستد. (احمد بن محمد اردکانی . شرح و فضائل صلوات ، ص ۷۸)

سیدعلینقی فیض الاسلام می نویسد: و گفته اند: درود بر آل نیز واجب است و این قول درست است و اخبار بر درستی آن بسیار میباشد، از آن جمله رسول اکرم-صلی الله علیه و آله- فرموده: لَا تَصَلُّوا عَلَى الصَّلَاةِ الْبِتْرَاءِ، فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الصَّلَاةُ الْبِتْرَاءُ؟ قَالَ انْ تَقُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، بَلْ قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ «بر من درود بی دنباله نفرستید، گفتند: یا رسول الله درود بی دنباله چیست؟ فرمود: اینکه میگوئید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، بلکه بگوئید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. (ترجمه و شرح صحیفه سجادیة / ص: ۴۳)

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَتَّصَارَ اللَّهُ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيِّينَ مَنْ أَتَّصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَتَّصَارُ اللَّهُ (صف / ۱۴)

- ای کسانی که ایمان آورده اید، یاران خدا باشید، همان گونه که عیسی بن مریم به حواریون گفت: «یاران من در راه خدا چه کسانی اند؟» حواریون گفتند: «ما یاران خدا ایم.»

سید محمدبنی هاشمی می نویسد : در این آیه شریفه یاران حضرت عیسی 7 ، یاران خدا (انصارالله) نامیده شده اند. حواریون ، یاران پاک و برگزیده ای بودند که وقتی به یاری حضرت عیسی 7 رفتند، در واقع به یاری خداوند شتافتند. بر همین منوال ، شیعیان ائمه :

حواریون آن ها دانسته شده اند. از امام صادق 7 نقل شده که فرمودند: إِنَّ حَوَارِيَّ عِيسَى كَانُوا شِيعَتَهُ وَإِنَّ شِيعَتَنَا حَوَارِيُّنَا وَ مَا كَانَ حَوَارِيَّ عِيسَى بِأَطْوَعَ لَهُ مِنْ حَوَارِيَّائِنَا

همانا یاران خاص عیسی 7 شیعیان او بودند و شیعیان ما یاران خاص ما هستند. و یاران عیسی 7 نسبت به او مطیع تر از یاران ما نسبت به ما نبودند.(یاری آفتاب ، صص ۱۳-۱۴)

منابع

۱. اردکانی ، احمد بن محمد . شرح و فضائل صلوات.
۲. بنی هاشمی ، سید محمد. یاری آفتاب . تهران : نشر حمزه ، ۱۳۸۶ ش.
- ۳-۵. بحرانی ، سید هاشم .
- المحجة فيما نزل في القائم الحجة 7
- سیمای مهدی 7 در قرآن. ترجمه سید مهدی حائری قزوینی.
- گزیده ای از کتاب سیمای حضرت مهدی 7 در قرآن. محمد دولتی . تهران : نشر آفاق ، ۱۳۹۳ ش.
۶. تجلیل تبریزی ، شیخ ابوطالب. من هو المهدی 7 . قم: موسسه نشر اسلامی ، ۱۴۲۵ ق.
۷. توحیدی ، شیخ رضا. قرآن و آخرین حجت. قم: سیمای آفتاب ، ۱۳۹۰ ش.
۸. حرّانی ، ابن شعبه. تحف العقول. ترجمه جعفری
۹. صدوق ، محمد بن علی بن بابویه. کمال الدین و تمام النعمه. تصحیح و تحقیق علی اکبر غفاری. قم: جامعه مدرسین ،
۱۰. فیض الاسلام ، سید علینقی. ترجمه و شرح صحیفه سجادیه .
۱۱. مجلسی ، محمدباقر. بحار الانوار.